تا انتخابات

گفت‌وگو با الهه راستگو نامزد اعتماد ملی و اصلاح طلبان در مرحله دوم انتخابات

نمره عملکرد مجلس هفتم ضعیف است

الهه راستگو بر خلاف دیگر کاندیداهای اصلاح‌طلب چندان به حضور گسترده مردم در مرحله دوم انتخابات خوشبین نیست. این کاندیدای مورد حمایت اصلاح‌طلبان معتقد است عملکرد مسوولان برگزاری انتخابات به نوعی بذر عدم اعتماد را در مردم پاشیده است، ولی در هر صورت علی رغم تمام این بی‌مهری‌ها، ماندن در میدان انتخابات را به کنار گیری از آن ترجیح می‌دهد. او که عضو شورای مرکزی حزب اسلامی کار است، پاسخگویی به مطالبات تباشته کارگران را مهمتر از هر طرح و برنامه دیگر می‌داند.

***

با توجه به فاصله‌ای که بین انتخابات مرحله اول و دوم افتاده است، فکر می‌کنید در این فضای سرد سیاسی چند درصد مردم عدم حضور در انتخابات مرحله دوم را دارند؟

شرکت در انتخابات هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی در دومین مرحله از ویژگی‌های خاصی برخوردار است. بخشی از نمایندگان مجلس در دوره اول انتخاب شده و به مجلس راه‌یافته‌اند و گروهی دیگر با عدم کسب آرای لازم به مرحله دوم انتخابات راه یافته‌اند. این تفرات که تعداد آنها دویرابر تعداد مورد نیاز برای نمایندگی است، امکان تشدت و انتخاب راحت‌تر را برای مردم بیشتر از دوره قبل فراهم می‌سازد. به هر صورت شیوه برگزاری انتخابات در دوره اول جمعی از اصلاح‌طلبان را به این نتیجه رسانده بود که شاید رغبتی برای حضور آنان در مجلس وجود ندارد. این روحیه در میان مردم نیز تا حد زیادی به چشم می‌خورد. من احتمال می‌دهم که در صورت ادامه‌داشتن تبلیغات و با توجه به اوضاع و احوال گروه‌های محافظه‌کار و اصلاح‌طلب مشارکت در دوره دوم از وضعیت مطلوبی برخوردار نباشد و میزان آرا کاهش یابد. از یک سو جریان‌های اصولگرا به دلیل اینکه اکثریت مجلس را در اختیار گرفته‌اند، انگیزه کافی برای حضور جدی و پرشور در دوره دوم انتخابات احساس نخواهند کرد، به‌ویژه اینکه افراد شاخص جریان مذکور در دوره اول به کرسی‌های نمایندگی دست پیدا کرده‌اند. در میان اصلاح‌طلبان و طرفداران آنان نیز وضع چندان مطلوب نیست. شایعه مهندسی شدن انتخابات باور بخشی از افراد را برای شرکت در انتخابات به حداقل ممکن رسانیده است. بنابراین می‌توان انتظار داشت که انتخابات در دوره دوم با رغبت و استقبال عمومی مواجه نشود.

در صورت ورود به مجلس چه برنامه‌ای برای ساماندهی اوضاع اقتصادی دارید؟

در مورد اوضاع اقتصادی کشور من فکر می‌کنم که شرایط و اوضاع چندان مناسب نیست. رشته تخصصی من مدیریت آموزشی است. اما با مطالعاتی که پیرامون اقتصاد کشور دارم، فکر می‌کنم که در زمینه اقتصاد اکثر قریب به اتفاق فعالیت‌های اقتصادی کشور از مزیت اقتصادی لازم برخوردار نبوده و در بسیاری از رشته‌ها غیرقرقابی است و من فکر می‌کنم اگر نفت و درآمدهای ارزی ناشی از نفت را از حالت پشتوانه تولید کشور خارج کنند، اکثر قریب به اتفاق فعالیت‌ها توجیهه‌پذیر نخواهند داشت.

دسترسی به کیفیت مطلوب تر کالا، دسترسی به قیمت‌های رقابتی، دسترسی به بازارهای فروش و حضور در بازارهای بین‌المللی، استفاده از زیرساخت‌های مناسب تولید و شکستن بوروکراسی وخشتاک اداری همه و همه شرایطی را به وجود آورده‌اند که اقتصاد رقابتی در کشور شکل نگرفته و مفهومی نداشته باشد. بنابراین من فکر می‌کنم که بنیان و اساس اقتصادی کشور می‌بایست متحول شود.

عملکرد مجلس هفتم را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در مورد این مجلس گفت‌وگوها و مذاکرات سیاسی مفصلی صورت پذیرفته و نمایندگان سعی کرده‌اند به وظیفه خود عمل کنند. برخی از آنان تلاش بیشتری داشته‌اند و برخی کمتر توانسته‌اند به وعده خود در مقابل مردم و مطالبی با شرح وظایف نمایندگان در قانون اساسی عمل کنند. به نظر من مجلس هفتم علی رغم نکات مثبتی که در پرونده خود ثبت نموده است بار این نکته را نیز بر دوش خود حمل می‌کند که نتوانسته است به وظایف اساسی‌اش به شکل مناسب عمل کند. وی گفت: این گفته من نه از باب نفی عده‌ای و اثبات جمعی دیگر است، بلکه تنها با توجه به وظایف نمایندگان، منظور شده در قانون اساسی است. خود نمایندگان محترم نیز اگر منصف باشند به این اظهارات من با دیده مثبت‌تری نگاه خواهند کرد چرا که خود آنان آگاهند و می‌دانند که تا چه حد در جریان عقد قرارداد‌های خارجی قرار دارند اینکه قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی همچنین قوانین به تصویب رسیده در مجلس هفتم تا چه حد اجرا شده و نمایندگان در اجرای وظایف نمایندگی خود بر اجرای قوانین نظارت کرده‌اند نکته‌ای است که هیچ نماینده‌مهمانی نمی‌تواند به پاسخگویی و دفاع مثبت از آن بپردازد. چرا که سند چشم‌انداز ۲۰ ساله که امروز به تصویب حتی رهبر معظم انقلاب نیز رسیده است از اجرایه دورمانده و به نظر می‌رسد هیچ کسی نیست که در این زمینه پاسخگو باشد.

در مورد وضع قوانین نیز در مجلس هفتم بارها شاهد بودایم که علاوه برعدم حضور نمایندگان دربسیاری از اوقات در کمیسیون‌ها و صحن علنی مجلس که با اعتراض شدید رئیس مجلس هفتم نیز مواجه شده است قوانین از عمق و سطح علمی و منطقی خوبی نیز برخوردار نبودند. بنابراین در صورت پرداختن به مجلس هفتم و کارکردهای آن پاسخ این خواهد بود که این مجلس در انجام وظایف خود ناموفق بوده است، اما شاید نمایندگانی چند در میان جمع نمایندگان تا حد ممکن به وظایف خود عمل کرده باشند و نمی‌توان همه را در یک سطح دید.

به نظر شما مجلس هشتم چطور می‌تواند توافقی که در مجلس هفتم بود را برطرف کند؟

سوال جالبی است! نظارت و تاکید بر اجرای قانون در شرایط فعلی مهمترین وظیفه مجلس به شمار می‌رود. اصولا مجلس می‌بایست به عنوان نماینده مردم جامعه، اداره کند. تصویب قوانین خوب، لغو قوانین بد و رسیدگی به امور جامعه براساس برنامه چشم‌انداز از مهمترین مسائلی هستند که اینجانب به آن می‌اندیشم.

به نظر می‌رسد اصلاح‌طلبان علی رغم پایگاه مردمی‌اي که دارند، رای لازم را کسب نکردند، علت چیست؟

داشتن شناخت در تعریفی جامع از اصلاح‌طلبی، این ریشه همه مسائل و معضلاتی است که در جامعه ما و به ویژه در میان اصلاح‌طلبان به چشم می‌خورد. سایر کاستی‌ها در صورت رسیدن به تعریفی مشترک و ایجاد هدف مشترک قابل رفع است.

تا انتخابات

مجید انصاری: از مجلس هشتم باید صدای تمام جریان‌های سیاسی به گوش برسد

مجید انصاری یکی از ده نامزد اصلاح طلب در انتخابات مرحله دوم گفت: «بعضی از اتهامات نظیر هماهنگی اصلاح طلبان و برخی از شخصیت های برجسته سیاسی کشور با غربی ها و آمریکا یک لکه بزرگ و به ضرر منافع نظام و انقلاب است». حجت‌الاسلام مجید انصاری در همایش انتخاباتی ۵ تن از کاندیداهای اصلاح طلب که در مسجد امیرالمومنین برگزار شد گفت: «مجلس خانه ملت است، مجلس هشتم باید به گونه‌ای باشد که صدای تمامی گروه‌های سیاسی از آن به گوش برسد و نمایندگانی از طیف‌های گوناگون در آن حضور داشته باشند».

وی افزود: «هر زمان که مجلس فراگیری بیشتری داشته باشد و نمایندگانی از تفکرات و طیف‌های مختلف در آن حضور داشته‌باشند مجلس پویا و قوی شکل گرفته است»، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأکید بر اینکه مجلس هشتم نباید یک دست باشد گفت: «اگر صدایی و یک دست شدن مجلس به نفع کشور و نظام و نه به سود اصولگرایان است»، دبیر اجرایی مجمع روحانیون مبارز تصریح کرد: «با توجه به اینکه برنامه توسعه پنجم باید در مجلس هشتم به تصویب برسد، این دوره از مجلس از اهمیت بالایی برخوردار است چرا که این برنامه مسیر آینده کشور را در حوزه‌های مختلف مشخص می‌کند.»

انصاری ادامه داد: «محور اصلی برنامه ها و فعالیت های مجلس هشتم باید بحث حل مشکلات اقتصادی و ارائه راهکارهایی به منظور برون‌رفت از بحران اقتصادی کشور باشد».

وی با اعتقاد به اینکه وضعیت اقتصادی کنونی کشور به هیچ عنوان قابل قبول نیست اظهار داشت: «باید اصلاحات ساختاری در اقتصاد کشور صورت گیرد که این مهم با تقویت مراکز پژوهشی و بهره گیری از کارشناسان امر و تصمیم گیری های علمی و دقیق امکان پذیر خواهد بود» عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در ادامه با اشاره به بداخلاقی های انتخاباتی از سوی برخی گروه‌ها و رسانه‌های اصولگرایان در آستانه دور دوم انتخابات مجلس هشتم گفت: «علی رغم تأکیدات مقام معظم رهبری مبنی بر پرهیز از بداخلاقی های انتخاباتی متأسفانه شاهد هستیم که برخی رسانه ها و گروه‌های سیاسی با متهم کردن رقبای خود قصد دارند آنرا از صحنه انتخابات خارج کنند». انصاری تأکید کرد: «بعضی از این اتهامات نظیر هماهنگی اصلاح طلبان و برخی از شخصیت های برجسته سیاسی کشور با غربی ها و آمریکا یک لکه بزرگ و بر ضد منافع نظام و انقلاب است.»

تا انتخابات

اشرفی اصفهانی: تحمل گرانی طاقت‌فرسا غیرممکن شده است

محمد اشرفی اصفهانی یکی از ۱۰ نامزد اصلاح طلب راه‌یافته به مرحله دوم انتخابات مجلس هشتم گفت: تورم و گرانی طاقت فرسایی جامعه را گرفتار خرد کرده و تحمل بیش از این برای مردم غیرممکن شده است. عضو کمیسیون فرهنگی -اجتماعی مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت و گو با ستاد خبری ستاد انتخاباتی اصلاح طلبان، استراتژی اصلاح طلبان در دوم را همان مسائلی دانست که در دور اول مطرح بود. وی مهمترین برنامه اصلاح طلبان در ابتدای ورود به مجلس را ارائه طرح های دقیق کارشناسی برای کاهش میزان تورم و گرانی عنوان کرد و افزود: گرانی های اخیر که نتیجه تصمیم گیری های غیرکارشناسی دولت است هر روز در آستانه نامیدی قرار داده است.

عضو شورای عالی امنیت ملی با اظهار نگرانی از تغییر وزیر کشورپیش از پایان مرحله دوم انتخابات و تغییرات مکرر کابینه در دولت نهم اظهار داشت: اینکه وزیری شب بخوابد و صبح که بیدار شود مطمئن نباشد هنوز مسوولیتی دارد یا خیر در شأن یک دولت نیست. اشرفی جایگاه وزیر کشور را در سطح بالایی دانست و تغییر مجری انتخابات پیش از پایان نهایی مرحله دوم را بسیار نگران کننده خواند.

نماینده دوره‌های دوم و سوم مجلس شورای اسلامی از مردم خواست تا با حضور هوشمندانه در مرحله دوم انتخابات انتظار خود از وضعیت کنونی اقتصادی را بیان کرده و گرانی های اخیر که نتیجه تصمیم گیری های غیرکارشناسی دولت است را در آستانه نامیدی قرار داده است.

تا انتخابات

جلودارزاده: رای دادن همیشه بهتر از رای ندادن است

سهیلا جلودارزاده یکی از ۱۰ نامزد اصلاح طلب در مرحله دوم معتقد است که در بین منتخبان مجلس هشتم در مرحله اول، قراد مستقل، متهمد و توانائی بیشتری دارند و چنتچه ۸۱ نفر بالقوه‌اند نیز همین مشخصات را دارا باشند، اکثریت مجلس را اکثریتی حزب‌اللهی، متهمد و متخصص تشکیل خواهد داد. نماینده‌مردم تهران درمجلس شورای اسلامی، افزود: «بدین ترتیب نمایندگانی خواهیم‌داشت که قادر از جنگ‌های بدون فایده سیاسی و درگیری‌های جناحی، با عامل مثبت و خوب انقلابی مملکت را به سمت ساخته شدن پیش برند. عضو کمیسیون فرهنگی گفته وی، در این راستا، هم توسعه‌سیاسی خواهیم داشت و هم به توسعه‌همه‌جانبه دست خواهیم یافت. جلودارزاده افزود: «اینکه مجلس، هدف دایران بوده که ایران را توسعه سیاسی دانست و گفت: اگر با این هدف وارد مجلس شویم که که همه کسانی که وارد مجلس شده‌اند، بتوانند در فراکسیون ایران ۱۴۰۴ نقش آفرینی کنند و برای ساخت و آبادانی کشور تلاش کنند، ملت راضی خواهد بود و ایرانی آباد، آزاد و توسعه‌یافته خواهیم داشت. جلودارزاده تشکیل فراکسیون ایرانی ۱۴۰۴ در مجلس هشتم را ضروری اجتناب‌ناپذیر دانست تا کشور با توجه به اهداف چشم‌انداز ۲۰ ساله و برنامه‌های تاریخی آن از اندازه شود.

تا انتخابات

حضرتی: مجلس مقتدر از حقوق مردم دفاع می‌کند

الیاس حضرتی از نامزدهای اصلاح طلب راه یافته به مرحله دوم انتخابات هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی در نشست مطبوعاتی کاندیداهای اصلاح طلب گفت: احمدی نژاد به دلیل فقدان تیم مشاوران قوی در هیچ برنامه ای نیاز ندارد. بی اهمیتی به مسائل بین المللی، در مسائل استراتژیک، جابه جایی وزیران، مدیران بانک ها، استانداران، بانک مرکزی و انحلال سازمان مدیریت و برنامه ریزی نشان دهنده عدم ثبات مدیریتی کشور است و رئیس جمهور باید در این زمینه پاسخگوی مردم باشد.

مدیرمسوول روزنامه اعتماد ضمن برشمردن مشکلات کشور در دوران ریاست جمهوری احمدی نژاد مانند اخلال در تصمیم گیری های سیاسی، افزایش سرسام آور قیمت مسکن و تبدیل شدن این نیاز اولیه انسان به آرزویی برای پر و جوان، مقصر دیگر این ناسامانی ها را مجلس هفتم به دلیل همراهی با دولت معرفی کرد.

وی افزود: «مجلس مقتدر آرا به ناتوانی ها در عرصه های گوناگون به عملکرد دولت و سوال می تواند از حقوق مردم دفاع کند و اگر این اقدامات موثر واقع نشد باید اقدام جدی تری کند.

حضرتی مهم ترین اولویت مجلس هشتم را بازگشت حرمت و اقتدار به خانه ملت ذکر کرد.

نماینده سابق مجلس شورای اسلامی با توجه به عزل بی دریی وزیران کابینه تاکید کرد که حتی نزدیک ترین وزیران احمدی نژاد هم مطمئن نیستند تا چند دقیقه آینده هنوز وزیر باشند. وی این معضل اساسی کابینه دولت نهم در حالی است که جامعه در حال شکستگی و رویارویی با مشکلات و گرفتاری های اخلاقی و اعتقادی است و هیچ کسی هم پاسخگو نیست.

وی در پاسخ به کسانی که ادعا می کنند اصلاح طلب پایان یافته است، گفت: کسانی که از ابتدا با اصلاحات مشکل اساسی داشتند دو دسته اپوزیسیون خارج از کشور و افراطیون داخل هستند. تداوم انقلاب در میان اصلاح طلبان اصل بدون تغییر است و راه آن ادامه جریان اصلاحات در کشور است.

حضرتی گفت: حریف اصلاح طلبان در مرحله اول و دوم انتخابات از تمام راه های قانونی و غیرقانونی برای تثبیت قدرت خود استفاده کردند. اصلاح طلبان نیز در مقابل تصمیم گرفتند تا مصمم و با آمادگی بیشتر به خصوص در مرحله دوم با سازماندهی تشکیلاتی تو خود، در مبارزه پارلمانی به موفقیت دست یابند.

عضو شورای مرکزی حزب اعتماد ملی در خصوص دیدگاه اصلاح طلبان برای انتخاب رئیس مجلس هشتم تصریح کرد: با وجود نمایندگان اصلاح طلب و مستقلی که در مراحل اول و دوم به مجلس راه می یابند برنامه های موثری برای رئیس آتی مجلس خواهیم داشت.

ایستگاه

گفت‌وگو با علیرضا موسوی‌زاده استاد دانشگاه

بررسی تجربه پارلمانتاریسم: از بریتانیا تا ایران

[یوسف ناصری]

پخش پایانی

تجربه پارلمانتاریسم بریتانیا موضوع گفت وگو با دکتر علیرضا موسوی‌زاده استاد دانشگاه و متخصص نظام سیاسی آن کشور است. بریتانیا یا کشور پادشاهی متحد (UK) کشوری متشکل از ۴ منطقه انگلیس، ولز، ایلند شمالی و اسکاتلند است که اولین پارلمان جهان را در خود جای داده است. هم اینک بخش دوم و پایانی گفت وگو با موسوی‌زاده در پی می‌آید.

***

در سال ۱۶۴۹ انقلاب اول بریتانیا به وقوع پیوست. مجلس عوام به اعدام چارلز اول- پادشاه وقت و انحلال مجلس لردها رای داد و با برچیده شدن حکومت پادشاهی، نظام جمهوری در بریتانیا استقرار یافت. مجلس عوام، کرامول رهبر مبارزان را به عنوان رئیس جمهور برگزید. از جمله اقدامات رئیس جمهور مذکور لغو خروس بازی و همچنین صدور دستوری در مورد نظافت خیابان‌ها در راستای ایجاد نظم بخشی به جامعه بود. با گذر زمان میان رئیس جمهور و مجلس عوام، تعارض پیش آمد و رئیس جمهور منتخب مجلس تصمیم گرفت پارلمان را تعطیل کند. در سال ۱۶۸۸ مجددا نظام سلطنتی استقرار یافت. در عین حال هنوز خیابانی به اسم کرامول در مرکز لندن پایتخت بریتانیا وجود دارد. چرا به اسم کسی که نظام پارلمانی را برچید و تابلویی با این مضمون که این ساختمان اجاره داده می‌شود بر بنای مجلس نصب کرد، یک خیابان را نامگذاری کرده‌اند؟

آنها این قبیل حوادث را جزو روند تاریخی و تکاملی خود می‌دانند. به همین دلیل، آن را هم حفظ می‌کنند. در آنجا سیستم به صورتی عمل نمی‌کند که نام افرادی که قهرمان قشری بوده‌اند و الا ن به نحوی محبوب نیستند را حذف کند. حتی در یکی از شهرهای جنوبی انگلستان یعنی در شهر «بورمو» جایی هست به نام شاه پرشیا (ایران)، این صادقانه رفتار می‌کنند هنوز هم با شاه ایران در آنجا قرب و منزلتی داشته است.

این نوع کارها چه نفعی به حال آنها دارد؟

این کارها نشان دهنده آزادی و آزادی بیان است. در واقع آنها دارند می‌گویند ما همه نوع شرایطی را تحمل می‌کنیم ولی چنین کار هایی حالت آرایشی و تزئینی دارد. به تعبیر دیگر آنها می‌خواهند بگویند که مدیریت کشور بسیار محکم و منجسم است و چون نسبت به مدیریت خود، اعتماد به نفس دارند می‌گویند خوب است چیز هایی دیگر هم باشد برای اینکه نشان دهند جامعه تحمل کننده‌ای است.

بنابراین چنین عملیه شرایط سیاسی و اقتصادی آن کشور قوت می‌دهد. الان هر کسی که از کشور خودش فراری است در آنجا زندگی می‌کند. مثلا نخست وزیر تایلند بعد از کودتای ۱۸ ماهه آن کشور به انگلستان رفت و با کنستانتین پادشاه سابق یونان در آن کشور زندگی می‌کند. در مورد نامگذاری یک خیابان به اسم کرامول همین وضع به چشم می‌خورد.

آنها از بعد تاریخی می‌خواهند تاریخ را به همان صورتی که هست بپذیرند. حتی اگر رئیس جمهوری به صورت خودسرانه پارلمان را تعطیل کرده باشد، او را بدنام معرفی نمی‌کنند؟

آنها مثل کشورهای جهان سوم رفتار نمی‌کنند که تاریخ را به نحو دیگری نشان دهند. می‌گویند این هم بخشی از تاریخ کشور ما است و با این دید نگاه می‌کنند. به این حال تاریخی که در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌کنند خیلی اروپاوحدست است و بیشتر بر فتوحات و نشان دادن انگلستان به عنوان یک کشور برتر تمرکز دارد.

به تعبیری یک نوع رفع گرایی؟

انگلیسی‌ها خیلی واقع گرا هستند. اما زیرکی های آنها مثل کارهایی که کشورهای جهان سوم می‌کنند خیلی ابتدایی نیست.

زیرکی های آنها به خاطر تکامل فرهنگی و دموکراسی شان، در ذه بالایی است. درحالی که در کشورهای توسعه نیافته سعی می‌کنند دیگران را **بی اعتبار کنند. یعنی به جای اینکه** بگویند آن هم بخشی از تاریخ است، می‌آیند همان را خراب می‌کنند. اما در کشورهای اروپایی می‌گویند همه اینها بخشی از تاریخ است و ما باید بدانیم که چه بودیم و چه چیزهایی داشتیم و الان چه چیزی داریم.

چند دهه پس از انقلاب باشکوه و تجدید حکومت سلطنتی در بریتانیا (۱۶۸۸)، حزب ولگ ها اعلام می‌کند که قدرت پادشاه، قدرت پایین‌تر است و ما باید آن را محدود کنیم. با گذر زمان نظام پارلمانی و تصمیم گیری جمعی در آن کشور تثبیت می‌شود و حکومت استبدادی که مبتنی بر خودرأیی حکومت کننده بود به آنچرا از چند صد سال دموکراسی پارلمانتاریسم و انتخابات آزاد آن کشور بگیریم؟

اصولا هر نظامی که قدیمی باشد بیشتر پیچیده است. دموکراسی های آلمان، ژاپن و ایتالیا که از جنگ جهانی دوم به این طرف شکل گرفته‌اند، خیلی صادقانه‌تر است تا دموکراسی که در انگلستان است و در آمریکا که ۲۰۰ ساله است و یا در فرانسه که ۱۸۰ ساله است. در این سه کشور که قدمت دموکراسی، بسیار زیاد است طریقه تحقق خودشان یعنی تحقق منافع نخبگان صاحب مملکت را بهتر یاد گرفته‌اند و می‌دانند چگونه مشکلات را حل کنند و به چه شیوه با اعتراضات، سازش کنند. کشورهایی که دموکراسی جوان دارند مثل آلمان و ایتالیا، چون صادقانه رفتار می‌کنند هنوز هم با مشکلات زیادی روبه رو هستند.

مثلا ما می‌بینیم که چقدر پارلمان ایتالیا سقوط می‌کند. اخیرا در آلمان هم خیلی طول کشید تا صدراعظم، موقعیت خودش را تثبیت کند. ما چنین وضعی را در انگلستان نمی‌بینیم.

در کشورها که دموکراسی و نظام پارلمانی و پارلمانتاریسم قدمت بیشتری دارد به چه شیوه‌ای عمل می‌کنند که منافع مردم در نظر گرفته می‌شود و مردم هم علیه آن نظام شورش و انقلاب نمی‌کنند؟

الا ن بعضی از مردم این کشورها فهمیده‌اند و آگاه شده‌اند که واقعا سیستم موجود، جهانگیر شده و به تعبیر عامیانه سیستم آنها را سر کار می‌گذارد. اما با این حال مردم آزادی بیان دارند و می‌توانند آزادانه حرف بزنند. اما اگر کسی بخواهد به سیستم ضربه بزند، خیلی بدتر از کشورهای جهان سوم با آن شخص رفتار می‌کنند. مثل زندان باشد. اگر کسی بخواهد از آن طرف حصار به این طرف حصار بپرد و با عکس العمل شدید مواجه می‌شود.

این مخالفت به منظور جلوگیری کردن از ضربه زدن به نظام دموکراتیک انجام می‌شود؟

بله، به آن هرم قدرت می‌گویند.

هرم قدرت یا نظام دموکراتیک؟

به نظام که منظورم نظام دموکراسی آن کشور است. مثلا افرادی بودند که ارتباطات خیلی تنگاتنگ با شوروی سوسیالیستی داشتند ولی سیستم انگلستان طوری با آنها برخورد می‌کرد که کاش آنها را می‌کشتند. در واقع کاری می‌کردند که نمی‌توانستند نفس بکشند. یعنی نمی‌توانستند شغل پیدا کنند و کنترل های شدیدی روی این افراد بود. البته همین مخالفان هم نمی‌دانستند چرا چنین مشکلی دارند.

بنابراین در مجموع در جواب سوال شما می‌گویم که به هر حال مردم احساس می‌کنند که آزادی بیان دارند و رای می‌دهند. به همین دلیل مردم به آن سیستم پایبند می‌مانند. البته سیستم رفاهی و تامین اجتماعی هم در آنجا نقش مثبت دارد.

سیستم امتیازاتی می‌دهد برای بیمه، بازنشستگی و برای رفتن به دانشگاه. هرچند که الا ن، دولت آن را محدود کرده و اگر کسی بعد از ۶ ماه کار پیدا نکند، حقوق بیکاری او را قطع می‌کنند. در صورتی که قبلا برای بعضی از افراد سنفعت داشت که کار نکنند ولی پول بیکاری بگیرند. مضاف بر این شهریه دانشگاه و خرج زندگی به صورت مساوی به شاه و گدا می‌دادند. الا ن هم شهریه را به همه می‌دهند ولی توزیع هزینه زندگی، همان مقدار که به یک بچه گدا می‌دادند همان مقدار هم به بچه پادشاه می‌دادند.

اما الا ن بر اساس درآمد خانواده کمک می‌کنند و اگر دانشجویی، پدرش درآمد بالایی داشته باشد از لحاظ هزینه دانشجویی، پول کمتری از طرف دولت دریافت می‌کند.

یک نظام انتخاباتی باید قادر باشد رای مردم را به کرسی پارلمانی تبدیل کند و افراد انتخاب شده به پارلمان راه یابند و تقلب انتخاباتی رخ ندهد. آیا در میان مردم آن کشور این احساس وجود دارد که نظام انتخاباتی کشورشان به صورت عادلانه و به دور از تقلب کار می‌کند؟

در حال حاضر مردم انگلستان و در کل در کشورهای غربی، مردم هنگام رای دادن به جیب خود نگاه می‌کنند. مردم این کشورها کار ندارند که انگلستان در عراق پیروز شد یا خیر. آمریکا نیز چنین وضعی دارد و برای مردم فرقی ندارد.

مردم این کشورها در هنگام رای دادن به جیب خود نگاه می‌کنند. اگر در آن لحظه وضع اقتصادی و مالی مردم خوب باشد به همان حزب حاکم رای می‌دهند و گرنه به حزب رقیب روی می‌آورند. اما هم اینکه خیلی از مردم کشورهای غربی دچار بی تفاوتی شده‌اند. اگر چه وقتی اوضاع کشورهای جهان سوم را می‌بینند می‌گویند هنوز وضع ما بهتر است و ما رای می‌دهیم و انتخابات داریم. بنابراین مردم به پای صندوق های رای می‌روند رای می‌دهند.

در سال ۱۲۸۵ شمسی نظام سلطنتی مطلقه ایران به نظام سلطنتی مشروطه تبدیل شد و نظام پارلمانی با ایجاد مجلس شورای ملی در همان سال در ایران شکل گرفت. ما وقتی تجربه یک قرن برگزاری انتخابات و پارلمانتاریسم خود را با تجربه چند صدساله بریتانیا مقایسه می‌کنیم می‌توانیم به چه نتایجی برسیم؟

من اصولا با مقایسه کردن مخالفم. برای اینکه هر مملکتی متفاوت از مملکت دیگر است و هر کشور فرهنگ خاص خود را دارد همچنان که هر شخصی با شخص دیگر فرق دارد و اثر انگشت آدم‌ها تفاوت دارد. بنابراین ممکن است چیزی برای کشور خوب باشد ولی لزوما همان چیز برای کشور دیگری خوب نباشد.

بر این اساس، من فکر نکنم که مقایسه، جوابگو باشد. همان طور که زنان و مردان، دست به چیزی کاری نزد و هر کاری که کرد، خودش بر اساس نیازهای خود ابداع کرد و البته این کار در ایران جواب داد.

بریتانیا کشوری است که پیشگام برقراری پارلمانتاریسم و نظام مبتنی بر نمایندگی و مشارکت مردم است. ما به تجربه کمتری در برگزاری انتخابات و رای دادن داریم، حداقل می‌توانیم از برخی رای بهبود نظام انتخاباتی استفاده کنیم یا نه و یا اینکه معتقدید ما نیاز داریم بر حسب مورد، روش هایی را ابداع کنیم؟

من چون مسائل پشت پرده و انتخابات و سایر مسائل انگلستان را خیلی خوب می‌دانم اطلاع دارم که انتخابات های آن کشوردرراستای تحقق منافع سرمایه‌دارها و اشرافیان و غیره است. یعنی اگر من شهروند انگلیس بودم اصلا در آنجا رای نمی‌دادم. به خاطر اینکه این مدلم دانستن وجه هست. بنابراین من هیچ وقت آن سیستم را برای کشور خودمان تجویز نمی‌کنم.

من می‌گویم ما یک کشور مستقل و با فرهنگ متفاوت هستیم. من با خوبی و بدی آنجا کاری ندارم. فقط می‌گویم ما دارای فرهنگ دیگری هستیم. به همین دلیل می‌گویم که ما باید بر اساس نیاز های خود دست به ابداع بزنیم.

این فرهنگ دیگر یا متفاوت ما که تضادی با رای دادن و انتخابات نسبتا آزاد ندارد؟

رای دادن که رای دادن است ولی سو استفاده‌ای که در آنجا از رای دادن می‌شود، من هیچ وقت برای آنها این تجویز نمی‌کنم. چون در آنجا سیستم از مردم برای تحقق خودش استفاده می‌کند.

پس شما معتقدید که در کشور ما اراده مردم به کرسی بنشیند و حکومت از رای مردم به صورت ابزاری استفاده نکند؟

بله؛ من چنین انتظاری دارم. کشور ما از زمان انقلاب تا الا ن روی پای خودش است، ما داریم یاد می‌گیریم و الا ن مردم ما، خیلی حرف‌ها می‌زنند. حرف من این است که ما از زمان انقلاب تاکنون روی پای خودمان هستیم و داریم یاد می‌گیریم. اگر هم کمبودهایی داریم به خاطر این است که تقریبا حدود ۳۰ سال است روی پای خودمان هستیم.

به یاور شما در این تمرین دموکراسی، یاد می‌گیریم که به رای و نظر مردم احترام کامل بگذاریم؟

بله؛ البته ممکن است از دید بعضی ها چنین چیزی به نظر نرسد ولی به مرور زمان آگاهی های مردم، بیشتر بشود به آن سمت حرکت می‌کنیم. به عقیده من، از زمان انقلاب به این طرف آگاهی مردم ایران در مورد سیاست داخلی خیلی زیاد شده است. اصطلاح می‌گویم که هم سست که می‌گویند نیاز، مادر اختراعات است.

به همین دلیل معتقدم که از زمان انقلاب تاکنون، کشور ما فعل و انفعالات زیادی مثل حد انقلاب، جنگ و جبهه گیری های زیادی داشته است و بنابراین تجربه سیاست داخلی مردم نسبت به قبل از انقلاب بالا رفته است ولی مردم ایران، هنوز نسبت به سیاست خارجی بی اطلاع هستند.

اگر ما مطابق قانون اساسی انتخابات را برگزار کنیم و پایبندی به آن در اجرای انتخابات وجود داشته باشد، این نوع پایبندی چه نفعی به حال مصالح کشور و مردم ایران دارد؟

این نوع پایبندی ثبات و رضایت خاطر مردم را در پی دارد و اعتماد را به وجود می‌آورد.

عکس: حسین ساکی / اعتمادملی

گفت‌وگو با دکتر سیدمحمد صدر نامزد اعتماد ملی و اصلاح طلبان در انتخابات

مجلس هشتم دچار به توجهی های مجلس هفتم نمی شود

[سرگه بارسقیان]

دکتر سیدمحمد صدر معتقد است اصلاح طلبان وارد بازی برابری نشدند و شاهد این مدعا تضییقاتی است که در مرحله اول انتخابات مجلس هشتم بر اصلاح طلبان روا داشته شده و شبهه ای است که نامزدهای اصلاح طلب را تاکنون که ۱۰ نفرشان برای مرحله دوم انتخابات به رقابت برخاسته‌اند، رها نکرده است. نامزد اصلاح طلبان در مرحله دوم انتخابات از حوزه انتخابیه تهران امکان تفاهم بین فراکسیون های مجلس هشتم - چه اصلاح طلب و چه اصولگرا - در حوزه مسائل سیاست خارجی و اقتصادی که رویکردهای دولت نهم مورد نقد است، محتمل می داند. معاون سابق وزارت امور خارجه (در دوره اصلاحات) بر این اعتقاد است که برخی مواضع رییس دولت نهم می تواند دارای تبعات امنیتی برای کشور و نظام باشد.

***

نحوه برگزاری مرحله اول انتخابات و برخوردی که با اصلاح طلبان شد را چگونه ارزیابی می کنید؟ جریان انتخاباتی آنگونه بود که امیدی را به اردوگاه اصلاح طلبان بیفزاید؟

پس از نبت نام در فرمانداری تهران در گفت‌وگویی آرزو کردم انتخابات به گونه‌ای برگزار شود که پرشور و نشاط باشد. انتخابات پرشور هم با شرکت درصد بالایی از واجدین شرایط امکان پذیر بوده و هم به لحاظ داخلی و هم در بعد سیاست خارجی برای جمهوری اسلامی بسیار مهم است، چرا که اگر انتخاباتی پرشور برگزار شود، شرکت فعال مردم تضمین کننده‌ای قوی برای امنیت ملی خواهد بود. در شرایط بین المللی کنونی که هر روز برنامه‌ای جدید از سوی قدرت های غربی علیه ایران اعلام می شود؛ اعم از قطعنامه و تبلیغات وسیع و مهمتر از آن اقداماتی که چه به صورت مشترک و چه مستقلانه علیه جمهوری اسلامی اعمال می شود، برگزاری یک انتخابات آزاد و عادلانه توان خنثی سازی این توطئه ها و برنامه ها را داشت و زمینه هرگونه اقدامی علیه ایران را از بین می برد.

یک انتخابات پرشور که نشان دهنده حضور اکثریت مردم است، مشروعیت سیاسی داخلی به مقام‌ها در عدد که انعکاس آن در خارج، وجاهت بین المللی برای ایران است. کشور زمانی دارای وجاهت بین المللی است که حکومت مردمی داشته باشد و نشان دهد حاکمیت برآمده از آرای مردم است و نمی تواند آن را مورد فشار قرار دهد.

این نگاه برخاسته از رسالتی است که در عرصه سیاست خارجی اندوخته ام. طبیعتا انتخابات پرنشاط، واجد ویژگی رقابتی است و آن هنگامی محقق می شود که دو جناح اصلی یا جناح های مختلف با تمام توان و وجود وارد عرصه رقابت شوند. متاسفانه چنین امکانی فراهم نشد. انتظار رقابت در حد محدود را دا